

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๒๑.๓/๑๑๙๕๐

สค. 4/๙8.5
วันที่ 5 กค-๕๕
เวลา 16.00 H

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๙๐38
วันที่ 5 กค. ๕๕ เวลา 16.00 น.

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การป้องกันการทุจริตจากการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๑๔๖๔๘ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๓/ว ๒๔๗ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอเรื่อง การป้องกันการทุจริตจากการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือวางแผนโครงการของส่วนราชการเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ ตามนัยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๙ (๑๑) ต่อไป ซึ่งเรื่องดังกล่าวจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยมีประเด็นขอให้ปรับปรุงแก้ไขระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ สรุปได้ดังนี้

๑. กรมบัญชีกลางต้องควบคุมหน่วยงานของรัฐไม่ให้นำวิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ไปใช้กับการประมูลงานก่อสร้างที่มีรายละเอียดของเนื้องานยุ่งยากซับซ้อน มีเทคนิคเฉพาะ และมีเอกสารบัญชีแสดงรายการวัสดุและปริมาณเนื้องาน (BOQ) หลากหลายรายการในโครงการเดียวกัน และงานประเภทอื่นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีรายละเอียดของเนื้องานหรือมีเทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งงานว่าจ้างที่ปรึกษาและงานว่าจ้างผู้ออกแบบ ซึ่งต้องมีการพิจารณาคูณสมบัติของผู้เสนอราคาเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้ ให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและประเภทของงานที่ใช้และไม่ใช้วิธี e-Auction

๒. ให้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนและการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องระยะเวลาและการดำเนินการในการเสนอราคาทุกขั้นตอนของวิธี e-Auction อย่างเคร่งครัด เพื่อความโปร่งใสและมีหน่วยงานทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลการปฏิบัติงานหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างและมีมาตรการลงโทษหากพบการกระทำผิด

๓. ให้มีการเปิดเผยข้อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) ร่างสัญญาและข้อตกลงแนบท้ายสัญญาลงในระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อให้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากทุกฝ่ายอย่างเปิดเผยก่อนการอนุมัติใช้และการกำหนด TOR เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาต้องกำหนดเป็นมาตรฐานที่ชัดเจน ไม่ควรให้หน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจในการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคา เพราะข้อกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาเป็นเรื่องสำคัญ ที่ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตในลักษณะของการกีดกันผู้เสนอราคาหรือการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่งได้

๔. เนื่องจากปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (มาตรา ๑๐๓/๗) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ

/จัดทำ ...

จัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงควรเร่งรัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับราคากลางในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน และให้มีการจัดทำมาตรฐานของราคากลางได้ และมีสถาบันวิชาชีพทำหน้าที่ให้การรับรองคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่คิดคำนวณราคากลาง เพื่อเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตสมยอมกันในการเสนอราคา

๕. กรมบัญชีกลางต้องดำเนินการควบคุมตรวจสอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ ในการกำกับการแข่งขันราคาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนดอย่างเคร่งครัดเพื่อความโปร่งใสในการแข่งขันราคาและเพื่อสร้างความมั่นใจว่ามีการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริง

๖. ให้กรมบัญชีกลาง ดำเนินการเร่งรัดในเรื่องการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement: e-GP) ให้แล้วเสร็จเป็นอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงเต็มรูปแบบโดยเร็ว โดยนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า ในการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กพ.อ.) ครั้งที่ ๙/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙

๑.๑ ในหลักการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดขอบเขตการใช้บังคับสำหรับการจัดหาพัสดุของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในสังกัดการบังคับบัญชา หรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว ที่มีกิจกรรม โครงการ หรือการก่อสร้าง มีมูลค่าตั้งแต่ ๒ ล้านบาทขึ้นไป ต้องดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามหลักเกณฑ์ระเบียบนี้ ยกเว้น การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีพิเศษและวิธีกรณีพิเศษที่สามารถทำได้ตามระเบียบอื่น ซึ่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีหลักการเพื่อให้การจัดหาพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ มีความเปิดเผย โปร่งใส มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม คุ่มค่า และประหยัดงบประมาณแผ่นดิน

ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กพ.อ.) ได้ปรับปรุงหลักการของระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในส่วนของการพิจารณาสินค้าและบริการ หรืองานโครงการ ซึ่งเป็นสินค้าและบริการที่มีความซับซ้อน มีเทคนิคเฉพาะ เมื่อดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว อาจไม่ได้ผลที่ได้สินค้าและบริการที่ไม่มีคุณภาพ ดังนั้น กพ.อ. จึงกำหนดประเภทสินค้าและบริการ ให้หน่วยงานเลือกดำเนินการตามประเภทสินค้าและบริการ รวมถึงวิธีการดำเนินการ แทนการกำหนดวงเงินเริ่มต้นแต่เพียงอย่างเดียว โดยแบ่งเป็นประเภทสินค้าทั่วไป หากมีวงเงินเริ่มต้นในการจัดหาตั้งแต่ ๒ ล้านบาทขึ้นไป ให้หน่วยงานดำเนินการจัดหาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่หากเป็นประเภทสินค้าและบริการที่มีความซับซ้อนมีเทคนิคเฉพาะ ให้พิจารณาที่ตัวสินค้าและบริการเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาประเภทสินค้าและบริการ ที่ กพ.อ. กำหนด และหากอยู่ในเงื่อนไขที่หน่วยงานไม่ต้องดำเนินการจัดหาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานเลือกใช้วิธีการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๓/ว ๒๔๗ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๑.๒ มาตราการควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙

๑.๒.๑ มาตราการรักษาความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของรัฐ

การป้องปรามการกระทำความผิดตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดเรื่อง มาตราการรักษาความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของรัฐไว้ เพื่อให้ผู้เสนอราคาแต่ละรายมีการเสนอรากันอย่างเป็นธรรมตามกระบวนการเสนอรากตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตลอดจนมาตรการควบคุมอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหากคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กพ.อ.) พบเห็นพฤติการณ์ที่มีข้อขัดแย้ง กฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าเห็นเอง หรือจากการพิจารณาอุทธรณ์ หรือคำร้องเรียน กพ.อ. มีอำนาจแจ้งให้ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ หรือกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องได้ หรือหากเข้าข่ายความผิดทางวินัยก็แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยต่อไปได้

๑.๒.๒ การควบคุมตรวจสอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์

กรมบัญชีกลาง ได้กำหนดมาตรการควบคุมและตรวจสอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกระบวนการประเมินเพื่อคัดเลือกที่ได้มาตรฐาน มีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ทุกรายต้องทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมบัญชีกลางกับผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบันทึกข้อตกลงดังกล่าวได้กำหนดจรรยาบรรณตลาดกลางไว้ว่า จะต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้มีสิทธิเสนอราคา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาทั้งเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ อีกทั้ง ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม และดำเนินการด้วยความรอบคอบเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และบันทึกข้อตกลงดังกล่าวได้กำหนดบทลงโทษกรณีผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์รายใดให้บริการเสนอราคาไม่สอดคล้องกับระเบียบหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด หรือวางตัวไม่เป็นกลาง ดำเนินการไม่โปร่งใสและเป็นธรรม จะถูกลงโทษโดยการว่ากล่าวตักเตือน หรือปรับ ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือพักงานไม่เกิน ๖ เดือน หรือยกเลิกการเป็นผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี

๑.๒.๓ การควบคุมการเสนอราคาของผู้มีสิทธิเสนอราคา

กพ.อ. อยู่ในระหว่างการพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสนอราคา โดยกำหนดช่วงวงเงินขั้นต่ำการเสนอราคาในแต่ละครั้ง และยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีกรณีการยกเว้นผ่านผันกรณีมีผู้มีสิทธิเสนอราคารายเดียวและหน่วยงานเห็นว่ามิได้เกิดผลความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไป ให้ต่อรองราคากับผู้เสนอราคารายนั้น โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนด กล่าวคือ หากมีผู้มีสิทธิเสนอราคารายเดียว ให้หน่วยงานที่จัดหาพัสดุยกเลิกการประกวดราคาในครั้งนั้น และดำเนินการจัดหาใหม่

๒. หลักเกณฑ์ของราคากลางงานก่อสร้าง

๒.๑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าว เสนอโดยคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งมีผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาเป็นกรรมการ เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทาน สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยฯ สภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่เป็นปัจจุบัน เป็นมาตรฐานตามหลักวิชาการ สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ส่งผลให้ราคากลางที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์เป็นราคาที่ใกล้เคียงกับค่างานก่อสร้างที่เป็นจริงยิ่งขึ้น

๒.๒ แนวทางการเปิดเผยข้อมูลราคากลางงานก่อสร้าง

กรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบเพิ่มเติม เพื่อให้มีการเปิดเผยราคากลางงานก่อสร้าง โดยให้ต้องมีการแสดงรายการหลักที่สำคัญของงานก่อสร้าง และรายการยอดรวมราคากลางงานก่อสร้าง โดยกำหนดให้รายการดังกล่าวเป็นเอกสารที่เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกาศสอบราคา เอกสารประกวดราคา และเอกสารประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งเผยแพร่ในเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) สำหรับใบแจ้งปริมาณงานและราคา (BOQ) ผู้ที่ประสงค์จะเสนอราคาจะได้รับไปพร้อมกับเอกสารประกวดราคาในวันรับเอกสารประกวดราคา โดยมีต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการแต่อย่างใด

๒.๓ กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้หน่วยงานต่างๆ มีหน้าที่ต้องดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๓/๗ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาของคณะรัฐมนตรี ปรากฏข้อเท็จจริง จากการประชุมหารือร่วมกันระหว่างกรมบัญชีกลาง สำนักงาน ป.ป.ช. กรมสรรพากร และส่วนราชการผู้ปฏิบัติประกอบด้วยกรมทางหลวง และกรมชลประทาน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า ยังมีประเด็นปัญหาอุปสรรคและผลกระทบเพิ่มเติมจากที่กระทรวงการคลังได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าว ตามหนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๔/๖๙๙๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ดังนี้

(๑) การจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ มิได้กำหนดวงเงินขั้นสูงหรือขั้นต่ำไว้ ประกอบกับการกำหนดราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ เป็นการกำหนดราคากลางเฉพาะงานก่อสร้างเท่านั้น ดังนั้น หากจะให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในทุกกรณี สำนักงาน ป.ป.ช. จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ ตลอดจนวงเงินในการจัดทำรายละเอียดดังกล่าวว่า ควรจะมีหลักเกณฑ์และวงเงินเท่าใด

(๒) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จะสามารถนำข้อมูลลงเฉพาะรายการที่สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ หากจะให้แสดงถึงแหล่งที่มาแต่ละรายการจะก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อหน่วยงานผู้ปฏิบัติ และเห็นควรให้จัดทำเฉพาะ ๓ วิธี ได้แก่ วิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๓) การกำหนดรายละเอียดของข้อมูลราคากลางเพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้นั้น อาจส่งผลให้ไม่เกิดการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริง เช่น การประกวดราคาซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากกำหนดรายละเอียดราคากลางไว้ตั้งแต่ต้น เมื่อถึงขั้นการเสนอราคา ราคาที่ผู้ชนะการเสนอราคาส่งมานั้น อาจไม่สอดคล้องกับสภาพของราคาปัจจุบันของอุปกรณ์เทคโนโลยีดังกล่าว กล่าวคือ ผู้เสนอราคาเสนอราคาโดยถือตามราคากลางที่ได้ประกาศไว้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วราคาอุปกรณ์ดังกล่าวจะมีราคาต่ำกว่าราคากลางที่ได้ประกาศอยู่ค่อนข้างมาก ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาที่เหมาะสม

(๔) ขั้นตอนการประกาศเผยแพร่ราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หากจะเป็นการลดภาระให้แก่หน่วยงานของรัฐผู้ปฏิบัติ ควรกำหนดให้นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าว ลงพร้อมกับการประกาศร่างขอบเขตของงาน

นอกจากนี้ยังมีประเด็นเกี่ยวกับกรณี สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำแสดงบัญชีรายการรับจ่าย ตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด เห็นว่า มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และเป็นภาระแก่คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งควรจะกำหนดให้ผู้ประกอบการแสดงเฉพาะรายการหลักๆ เท่านั้น ที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการรายนั้น ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นภาระต่อผู้ประกอบการเกินสมควร ซึ่งประเด็นปัญหาทั้งเรื่องราคากลาง และการจัดทำแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของผู้ประกอบการดังกล่าว อยู่ระหว่างการส่งเรื่องให้ สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบ เพื่อพิจารณาต่อไป

๓. การเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เห็นชอบให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) รวบรวมข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานมารวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (www.gprocurement.go.th) กรมบัญชีกลางจึงได้พัฒนาระบบดังกล่าว และได้ใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกอบกับระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้หน่วยงานนำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และร่างเอกสารประกวดราคา เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานและของกรมบัญชีกลาง เพื่อให้สาธารณชนเสนอแนะหรือวิจารณ์ ก่อนนำขอบเขตของงานและเอกสารประกวดราคาไปประกาศใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีการพัฒนาระบบ e-GP ให้หน่วยงานภาครัฐได้เปิดเผยข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างในเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล ตรวจสอบและติดตามสถานะของการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การพัฒนาระบบ e-GP

กรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศได้พัฒนาระบบ e-GP เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ได้อย่างรวดเร็วทั่วประเทศ และยังสามารถเชื่อมต่อกับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน สามารถติดตามข้อมูลได้แบบ Online Real Time เพิ่มประสิทธิภาพการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยได้แบ่งการพัฒนาเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การพัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบด้วย ระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบลงทะเบียน ระบบปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และระบบ Help Desk ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน การสมยอมราคาทำได้ง่ายขึ้น มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้ทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บริหาร และหน่วยงานภาครัฐ สามารถติดตามสถานะหรือความคืบหน้าของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ในลักษณะ Online ซึ่งหากหน่วยงานภาครัฐจัดซื้อจัดจ้างได้เร็วก็จะสามารถเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เริ่มใช้งานระบบ e-GP ระยะที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๗๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องประกาศจัดซื้อจัดจ้างสำหรับวิธีสอบราคา ประกวดราคา และประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ในเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของกรมบัญชีกลาง www.gprocurement.go.th และเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ระยะที่ ๒ การพัฒนาระบบปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยให้หน่วยงานต่างๆ บันทึกข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างทั้ง ๑๒ วิธี และตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนด รวมถึง การเชื่อมโยงกับระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) โดยหน่วยงานภาครัฐ ที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหากไม่ดำเนินการบันทึกข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างในเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง หรือไม่มีการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง จะไม่สามารถเบิกจ่ายเงินจากระบบ GFMIS ได้ ทำให้การจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น โดยกรมบัญชีกลางได้นำระบบมาใช้งานกับหน่วยงานแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และมีแผนที่จะนำมาใช้กับหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ระยะที่ ๓ การปฏิรูประบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยเปลี่ยนจากการพิจารณาตามวงเงิน งบประมาณ เป็นการพิจารณาตามประเภทสินค้าและบริการ ทั้งนี้ สินค้าและบริการที่ไม่มีความซับซ้อนมีมาตรฐาน จะจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-Market สำหรับสินค้าและบริการที่มีความซับซ้อนต้องใช้เทคนิคเฉพาะอย่าง จะจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-Bidding ซึ่งทั้ง ๒ ระบบ คาดว่าจะทำสัญญาได้ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบแนวทางการดำเนินงานของกรมบัญชีกลาง
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖